Namazda Etrafa Bakmanın Hükmü

Şeyhulislâm İbn Teymiyye rahmetullahi aleyh der ki:
'Namazda, ihtiyaç yokken etrafa bakmaya gelince; bu, huşûyu azaltır tamamen yok etmez. Bundan dolayı namazı eksiltir. Nitekim Buhârî, Ebû Dâvûd ve Nesâî Âişe radıyallahu anha'dan şöyle dediğini rivâyet etmişlerdir: Rasûlullah sallallâhu aleyhi ve sellem'e kişinin namazda etrafa bakması hakkında sordum. Buyurdu ki: 'Bu bir hırsızlıktır, şeytân kulun namazından çalar.'
Ebû Dâvûd ve Nesâî de Ebu'l-Ahvas an Ebî Zer radıyallahu anh tarîkiyle Ebû Zer'in şöyle dediğini rivâyet ederler: Rasûlullah sallallahu aleyhi ve sellem buyurdu ki: 'Allah, namazda iken -başka şeye yönelip bakmadıkça- yüzü kuluna dönük olmaya devâm eder. O etrafa dönüp bakınca ondan yüz çevirir.'
Bu etrafa bakma ihtiyaç dolayısıyla olursa bir beis yoktur. Nitekim Ebû Dâvûd Sehl b. el-Hanzaliyye'den şöyle dediğini rivâyet etmiştir: 'Namaz için -yani sabah namazı için- kâmet getirildi. Rasûlullah sallallahu aleyhi ve sellem de namaza başladı. Namazda iken vâdiye bakıyordu.' Ebû Dâvûd dedi ki: Vâdiye geceden nöbetçi olarak bir atlı göndermişti.'
Fetâvâ 22/559
Kişi namazda bütün bedeniyle kıbleden dönerse namazı bâtıl olur. Bunun dışında başı sağa sola döndürerek, az miktarda bedeni sağa sola döndürerek etrafa bakmak namazı bozmaz. Bu şekilde etrafa bakmak namazın ecrini eksiltir.
Sadece göz ile bakmak da mekruhtur ve namazı eksiltebilir.
İhtiyaç olduğunda göz ile bakmakta da başı çevirip bakmakta da bir beis yoktur.
Namazda secde yerine bakmak -bu konuda sahîh bir hadîs olmasa da- namazın edeblerinden biridir.
Hüseyin Cinisli